

133 СУ „А. С. ПУШКИН“

София 1000, ул. "Цар Иван Шишман" №1, тел.: 02/ 9881131, 02/ 9878570, факс: 02/ 9878568,

МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕ В 133 СУ „А.С.ПУШКИН“

За 2019/2020 учебна година

I. Обща формулировка на проблема в образователната система. Основни насоки в работата за повишаване качеството на обучение.

Ниски резултати, получени при проверката на входното ниво на знанията на учениците, липсата на трайност и системност на знанията и уменията, нежелание да се работи от страна на учениците, липса на мотивация. Изоставането в училище, оставането на поправителни изпити, повтарянето на класа са нежелателни педагогически явления. Те създават психологически, педагогически, икономически, нравствено-естетически проблеми не само за детето, но и за семейството му и обществото като цяло.

С оглед на така изложения общ проблем на образованието в държавата със задоволство отбелязваме, че колективът на 133 СУ работи за превенция на проблемите и повишаване качеството на образованието.

II. Определяне на причините, довели до изоставане на учениците

1. Причините за изоставането и неуспеваемостта са свързани с позицията на ученика и неговото отношение към учебните ангажименти:

- причини, произтичащи от личното отношение на ученика – липса на интерес към учението и училището, нежелание за учене, неприемливо поведение, незаинтересованост, бягства от учебни занятия, конфликти със съученици и учители;
- причини, при които изоставането и неуспеваемостта не зависят непосредствено от обучаемия- лоша възпитателна атмосфера в семейството, негативно отношение на родителите към училището и отделни учители, продължително боледуване, психологически, педагогически и методически грешки от страна на учителите, различни недостатъци в процеса на обучение.

2. Има частично, сравнително, устойчиво изоставане по няколко учебни предмета-неуспеваемостта е преодолима чрез сериозна учебна дейност, консултации, самостоятелна работа, допълнителни занимания в извънучебно време.

3. Шест типични ситуации за изоставане – при анализите на входно ниво са констатирани:

- липса на положително отношение към ученето;
- слабо развити навици за учебен труд;
- големи пропуски в знанията;
- отрицателно извънучилищно влияние: семейство, връстници, приятели, неформални групи;

III. Цели

1. Да се подпомогне успеваемостта на учениците, които срещат трудности при усвояването на знания, умения и навици в УВП.
2. Преодоляване на неуспеваемостта чрез помощта на сериозна учебна дейност, консултации, самостоятелна работа, допълнителни занимания в извънучебно време.

IV. Основни задачи

1. Работата на учителите да бъде насочена към навременното отстраняване на затрудненията, възникнали в учебната дейност на учениците, да се търсят възможности за попълване на пропуските и повишване успеваемостта на учениците чрез допълнителна работа.
2. Навременно проучване на всички трудноуспяващи ученици и набелязване на мерки от страна на учителите за редовно присъствие в часовете им от тези ученици.
3. Усвояване на минимума знания чрез консултации, помощ в часовете и извън тях и др.; индивидуална работа, съобразена с установените пропуски.

V. Мерки за постигане на по-високи резултати в края на учебната година

1. Да се увеличи броя на практическите упражнения
2. Да се поощрява участието на учениците в извънкласни форми

3. Проучване на изоставащите ученици по класове и предмети – от страна на кл.ръководители и на учителите по предмети.
4. Включване на всички изоставащи ученици в групи за взаимопомощ;
5. Консултации по всички предмети по график утвърден от директора – ежеседмично. Консултациите да бъдат задължителни за трудно успяващите ученици. Провежданите консултации с изоставащи учениците спомагат за по-добро усвояване на учебния материал. В резултат на тези дейности се получават много добри резултати на изхода на образователната степен.
6. Класните ръководители и отделните учители да подържат ежемесечна връзка с родителите на трудноуспяващите ученици.
7. Създаване на информационна банка с база данни за всеки ученик.

VI. Основни дейности

1. Формиране на групи за обучение.
2. Срещи с родителите на изоставащи ученици.
3. Провеждане на входна диагностика за установяване индивидуалните пропуски на учениците.
4. Адаптиране на учебните програми с цел диференциация на степента на трудност на материала според потребностите и пропуските на учениците.
5. Подготовка и стандартизиране на периодични тестове за проверка на знанията .
6. Оценка на работата и успеваемостта на децата – анализ на данните и изготвяне на доклад за напредъка на обучаемите.
7. Запознаване на учителите с особеностите на децата със специфични образователни потребности - / при тях не са добре развити някои *когнитивни функции – памет и внимание, скорост на преработка на новата информация, езикова преработка, перцептуално-моторна преработка, изпълнителски функции като планиране и проверка*. Засегнати са такива важни умения като устна употреба на езика (възприемане, разбиране, изговор) – *алалия*; четене (декодиране и осъзнаване), писане (диктовка, графично изразяване), математически знания – *дислексия*. Нарушенията в процеса на ученето са свързани с някои организационни способности и с наличието или липсата на умения за социални контакти.
8. Запознаване с особеностите в поведението на ученици с повишена активност, придружена с неспособност за концентриране, импулсивност, постоянна превъзбуда и липса на контрол. Поради всички тези прояви хиперактивното дете не може да се справя със задълженията си, не възприема новите знания и постепенно изостава от своите връстници.

9. Разпознаване на хиперактивността от всеки учител и съобразяване на педагогическото поведение с него : неспособност на детето да се задържа на едно място по време на учебния процес – занятие или урок; неспокойни, често движения на крайниците или цялото тяло; невъзможност за спокойно и точно изпълнение на поставените задачи по време на обучение или игра; непрекъснатата нужда от движение, без то да е необходимо за съответната ситуация; непрекъснат стремеж да е в центъра на вниманието на родители, учители или връстници. В много случаи прибегва и до негативни и агресивни прояви.

10. Провеждане на задължителна индивидуална работа с напреднали ученици. Когато учителите не взимат предвид тази тяхна различност и не подготвят за тях индивидуални задачи (поради нежелание да се затрудняват или поради незнание как да го направят), тези деца скучаят, пречат на останалите и на самия учител. Не са редки случаите, когато учителите ги наказват, вместо да се опитат да разберат какви са причините за тяхното поведение. Така вместо да се развиват техните специални заложби, те са застрашени от риск да отпаднат от групата или класа.

11. Запознаване с показателите за наличието на евентуален риск от появата на трудности в обучението: речников дефицит; неадекватно познание; липса или слабо познание за значението на думите и термините; недостатъчни умения за разбиране и различаване на заложи в текста идея, обяснение, и др., т.е. осмисляне на съдържанието; затруднения при диференциране и определяне на важната информация; проблеми при запомняне и възпроизвеждане на вербална информация; изоставане или дисбаланс в развитието.

12. Усъвършенстването на урочната работа е от голямо значение за намаляване на неуспеваемостта, изоставането и второгодничеството в съвременното училище.

В структурата на всеки урок трябва да се предвижда време за самостоятелна работа за индивидуализация и диференциация на обучението, да се задават различни по степен на трудност упражнения и задачи на различните групи ученици.

Учителят да диференцира домашната работа по вид и степен на трудност - устна, писмена, практическа, графична. Домашната работа трябва да бъде индивидуална, решена у дома или в библиотеката.

Формиране на трайни познавателни интереси чрез повторение на основни и важни знания при допълнителни упражнения с цел повишаване на желанието за учене и възпитаване на позитивни чувства към училището и учебните дисциплини.

При планирането на учебната дейност учителят да изгради педагогически обоснована система от мерки за стимулиране на изоставащите ученици чрез поощряване на първите им успехи и положителни изяви, при демонстрирано желание за успешна

учебна работа. Той може да използва устните похвали, одобрението, писмени похвали в бележниците и тетрадките, уведомяване на родителите.

- Прилагане на интересни и занимателни упражнения и задачи; на иновационни методи и техники на преподаване, които да направят урока интересен и привлекателен
- Педагогическият колегиум да осъществи контакт със специалисти - логопеди, лекари, които са в състояние да открият причините за изоставането.
- Персонален подход на обучение поради затрудненията на учениците да възприемат учебния материал. Необходимост учебният процес и практики да бъдат абсолютно ясни. Необходимост да разбират защо и как, за да могат да го научат.

Голяма част, но не задължително всички от посочените методи на обучение могат да се прилагат при работа с ученици, които изостават.

VII. Характеристики, които оказват влияние върху обучението и преподаването.

1. Четене

Четенето е основното умение, което ученикът придобива и използва в учебния процес. Ако ученикът има, например, два пъти по-бавна скорост на четене в сравнение с другите ученици, това може да го подложи на огромно напрежение при учене, което да се отрази върху способността му да запомни прочетеното. Речникът му също може да е беден и оттам да намалява степента му на разбиране. При входната диагностика е установено, че учениците изживяват при четенето визуален стрес, натоварване при четене, бавна скорост на четене, затруднения при обобщаване, затруднения при разпределение и избор на материали за четене. Трудно схващане и незапомняне на прочетеното. Затруднения да се определят основните моменти в прочетеното. Погрешно прочитане (на задание или въпроси за изпит)

2. Правопис

Учениците имат проблеми с писменото изразяване и речниковия запас дотолкова, че преподавателите да не могат да разберат писмените им работи.

3. Водене на записки

Учениците изпитват затруднения едновременно да пишат и да слушат, да водят подробни записки и да разбират какво са записали, когато го четат отново, да определят основните моменти в уроците, проблеми да преписват от дъската бързо и точно.

4. Писане

Лошото построяване на мисълта и бавното писане пречат на учениците да запишат идеите си, да съставят план и да структурират писмената си работа, да формулират, да

прилагат теорията към практиката, да разбират правилата на писане, да свързват абстрактното с конкретното, да коригират и редактират.

5. Устно изразяване

Учениците имат проблеми с бързото или точното възприемане на устна информация, не разбират инструкциите или информацията, не асимилират казаното в групова ситуация, затрудняват се с намирането на точната дума или с произнасянето на многосрични думи.

6. Организационни умения / управление на времето

Някои от учениците имат проблеми с краткосрочната памет, което може да се отрази върху воденето на записки, четенето, писането, но също така може да им създаде затруднения при организиране на времето и спазването на крайните срокове.

Най-често тези затруднения са най-игнорирани, заради което учениците са считани понякога за мързеливи, немотивирани, немарливи и лекомислени.

7. Изчисление – по математика

Визуални проблеми при обръщане или заместване, грешки в записването при пренасяне, губене на връзката при сложни изчисления, затруднения при запомняне на знаци и символи, формули и теореми, специфични термини, аритметични действия и обикновени числа, с преминаването от конкретното към абстрактното.

VIII. Препоръчителни преподавателски стратегии при работа с изоставащи ученици

Посочените стратегии са предложения за общия процес на преподаване. Този списък не трябва да се приема като окончателен и е важно да се запомни, че всеки ученик е отделен индивид, така че методи, които са подходящи за даден ученик, могат да се окажат неподходящи за друг.

Четене

Дайте насоки и разяснения върху избрани ключови моменти. Дайте заглавия на материали, които са ясно структурирани и добре изложени, за да минимизирате дадения обем за четене по предмета. Определете в текстовете новите термини, свързани с дисциплината. Предложете им аудиовизуални източници по темата, в т.ч. възможност за виртуално обучение, документални филми или дискусии по телевизията, видеофилми – това може да им помогне както със структурата, така и със съдържанието.

Правопис

Давайте новите термини и понятия като ги запишете на дъската или на проектора. Дайте речник на термините в началото на модула или годината, така че учениците да имат достатъчно време да възприемат термините и да ги използват в контекст.

Насърчавайте използването на електронни програми за проверка на правописа и граматиката.

Водене на записки

Раздаването на разпечатани материали за занятието може да се окаже най-полезния метод, тъй като по този начин ученикът ще може да се концентрира върху това, което се говори, без да се налага да се концентрира върху воденето на записки.

- Ако преподавате с помощта на проекционен апарат, използвайте четлив размер на шрифта (минимум 24).
- Ограничете количеството информация на всеки диапозитив/слайд до най-важните моменти. Основните моменти трябва да са дадени на групата на отделна страница.
- Използвайте тебешир/бели дъски/ само за да дадете примери, да отбележите важни моменти, ключови думи, понятия или наименования – никога за подробно записване.
- Когато преподавате, не разчитайте само на говора си – разнообразявайте темпото и дейностите по време на занятия. Давайте структурирани дискусии и презентации на малки групи.
- Когато преподавате, в началото дайте рамката, направете преглед и отбележете основните моменти, като всеки път ги маркирате, така че да помогнете на учениците да разпознават основните моменти. Покажете им цялостната картина преди да разгледате отделния детайл
- Разделете задачите на малки стъпки и оставете време за научаване и затвърдяване на информацията. Включвайте въпроси и отговори, за да наблюдавате нивото на разбиране и развивайте уменията им за учене.

Писане

- Писането два часа или повече с почерк, който се влошава с времето, може да бъде много стресиращо. Други начини за удовлетворяване на тези образователни изисквания могат да дадат по-задоволителни резултати – например използването на технологии като видео, компютърно обработени или графични презентации и лаптоп.
- Предложете модели на писмени работи, есета, доклади, проекти.
- По време на изпитване на учениците може да им трябва допълнително време за прочитане на материала, както и за писане и проверка на отговора. Може да е необходимо да се съобразите с техния правопис, писмено изразяване и затруднения с организирането, възможно е да се наложи допълнителна помощ, за да им помогнете в писмените отговори.

Устно изразяване

Имайте предвид допълнителното време, усилие и концентрация, необходими на ученика, за да изпълни задачите, които включват е устно изразяване. Изразявайте ясно очакванията си.

Организационни умения / управление на времето

Много от учениците могат да се объркат, когато трябва да спазват определена последователност или инструкции; може да им трябва помощ в планирането на дейностите и приоритизиране на задълженията; поощрявайте ги да ползват дневници и списък „да направя“, за да успеят да управляват задълженията си.

Възможно е учениците да се нуждаят от определена помощ, за да се фокусират върху: въведение, подзаглавия, заключение, определяне на основните моменти, разпознаване на необходими и излишни данни, подбор и включване на цитати и препратки, подреждане на главните моменти, както и да правят преход между главните моменти и представянето/*при хуманитарните предмети*.

Изчисление

Дайте решенията, за да могат учениците да проверят грешките си. Използвайте различен цвят за всяко решение. Давайте точни определения на новите обозначения. Давайте определенията на думите и на обозначенията заедно. Опитайте се да давате и числови и теоретични примери.

IX. Насоки за добри практики при оценяване

Бързото четене на писмени отговори става най-добре като: игнорирате грешките в правописа, граматиката, пунктуацията или синтаксиса и като не коригирате и отбелязвате правописа, граматиката, пунктуацията или синтаксиса. Тези корекции се правят при повторен прочит.

Когато е възможно и изпълнимо: дайте две оценки: една на основата на материала и вложените идеи, а другата върху техниката на работа и вложения труд. Оценката, която би трябвало да поставите на работата, е оценката, основана на представения материал и развитите идеи. Ако изберете да оцените само материала и идеите, разбирането и познанията, като игнорирате грешките в правописа, граматиката, пунктуацията или синтаксиса, кажете на ученика какво оценявате.

Оценявайте желанието за изпълнение на задачите, вложените усилия, труд и самата реализация.

Коментарите ще са по-полезни, ако посочват дали ученикът се е представил добре и обясняват защо работата е добра, отколкото ако са само критични. Те ще са най-ефективни, ако дават обяснение какво се изисква или кое е неправилно. Трябва да са четливи и правилно конструирани.